

ΓΙΩΡΓΟΣ ΣΚΑΜΠΑΡΔΩΝΗΣ

Συλλέκτης των Αγίων πάντων

ΣΥΝΕΜΕΤΗ ΣΤΟΝ ΜΙΧΑΗΛ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ
papageorgiou@plusmedia.gr

Δεν χωρούν και πολλές αμφιβολίες. Ο Γιώργος Σκαμπαρδώνης είναι ένας από τους καλύτερους σύγχρονους συγγραφείς της χώρας. Προσπαθώντας να τιθασεύσω σαν τα άλογα στα διηγήματά του, την αντικειμενικότητα και την φωτεινότητα του προφαινομένου, βλέπω τους τίτλους των βιβλίων του και ταξιθεύω από το «Ουζερί Τσιτσάνης» κάπου «Μεταξύ Σφύρας και Αλιάκμονας», κοινωνώ τη «Ψίχα της μεταλαβιάς» αμαρτάνοντας με «Πολύ βούτυρο στο τομάρι του σκύλου». Πρόσφατα κυκλοφόρησε η νέα του συλλογή διηγημάτων «Προσοχή: Εποχιακή διέλευση βατράχων» από τις εκδόσεις «Πατάκη». Άδραξα την ευκαιρία και μίλησα μαζί του για αγριογούρουνα, την ιερή συμπύκνωση των διηγημάτων και πως μπορείς να γίνεις παγοθραυστικό.

Δε σας κρύβω πως μόλις είδα τις εικόνες με τα αγριογούρουνα στο κέντρο της Θεσσαλονίκης σκέφτηκα πως αυτή είναι μια ιστορία ξεπατικωμένη από κάποιο βιβλίο του Σκαμπαρδώνη. Σας φάνηκε ασυνήθιστο ή απλά η φαντασία κάνει τα κονέ της με τη πραγματικότητα;

Το απροσδόκητο συχνάζει περισσότερο στην πραγματικότητα, παρά στην λογοτεχνία. Όταν το συναντούν μερικοί στην πεζογραφία, τους φαίνεται εξωφρενικό. Να, όμως που η αστικοποίηση έχει περιλάβει τώρα και τους αγριόχοιρους – κανείς δεν γλιτώνει. Θυμάμαι εκείνη την ταινία με τον Κλάους Κίνσκι που έφτιαξε μια όπερα μέσα στα δάση του Αμαζονίου και στο κεντρικό θεωρείο, δίπλα του, είχε ειδική βελούδινη πολυθρόνα για να κάθεται ένα αγριογούρουνο που ήταν ο καλύτερος φίλος του.

Βάτραχοι, σκύλοι, άλογα, γαϊδούρια, φάλαινες. Σε πληθώρα ιστοριών σας το ζωικό βασίλειο κάνει λαμπρή πασαρέλα. Απλή φιλοζωία; Οικολογικές ανησυχίες; Ανεξάντλητη πηγή έμπνευσης;

Γεννηθήκαμε να ζούμε με τα ζώα κι όχι με τα ντουβάρια. Γύρω μας ακμάζουν απειράριθμα πλάσματα, είτε τα βλέπουμε είτε όχι. Μερικά ανθρωπομορφικά. Απ' τον Αίσωπο συνεχίζεται αυτό το βιολί. Την δε σημασία του Ίππου την συνέλαβε πρώτος ο Όμηρος, όπως και του σκύλου, βάζοντας τον συγκινητικό Άργο να περιμένει δέκα χρόνια τον Οδυσσέα.

Χωρίς να θέλω να κάνω διαχωρισμούς στο

έργο σας που κρύβει και εξαιρετικά μυθιστορήματα, το διήγημα μου φαίνεται ότι είναι «το κοστούμι της δουλειάς» που σας πάει περίφημα. Το αποδέχεστε;

Δεν μπορεί κανείς να συγκρίνει το διήγημα με το μυθιστόρημα. Είναι διαφορετική απόλαυση γιατί έχουν διαφορετική αναπνοή. Ωστόσο, μόνο ένα διήγημα μπορεί να είναι εξαίσιο, γιατί είναι έκρηξη επικεντρωμένης διείσδυσης. Και μπορείς να το δεις ολόκληρο γιατί σ' αυτό η αφαίρεση μπορεί να γίνει απόλυτη. Να μην περισσεύει ούτε λέξη. Το μυθιστόρημα, όσο έξοχο και να είναι, έχει αναπόφευκτα και υδαρή μέρη, αραιωμένα. Δηλαδή μη απολύτως σημαντικά καθαυτά, αν και απαραίτητα.

Μιας που διαρκώς «περί πολλών τυρβάζετε» κατά πόσο οι ιστορίες σας είναι προϊόν έρευνας ή αγαπημένων, φετιχιστικών προτιμήσεων; Οι περιγραφές των όπλων, τα παλιά μοτοσασκό, μια λάμπα. Συλλέγετε κάτι;

Είμαι συλλέκτης των Αγίων πάντων. Με την έννοια ότι το κάθε τι, ακόμα και το πιο ασήμαντο, αν το φωτίσεις με ορισμένο, επίμονο φως, παίρνει μεταφυσική, μοναδική διάσταση. Αποκτά φωτοστέφανο. Στην λογοτεχνία, ή στην Τέχνη γενικότερα, δεν είναι τα αντικείμενα φετιχιστικά, αλλά κυρίως το πυρετικό βλέμμα που τα πυρπολεί και τα κάνει να διαλάμπουν ως ιερά, ή ερωτικά φετίχ. Φυσικά κάνω ατελείωτες έρευνες και ακούω κρυφά τα διπλανά τραπέζια. Καταγράφω ακόμα και στο κινητό, το βαρύ πέταγμα του κορδαλλού, ή την αόρατη πτήση μιας ιδέας. Το απαιτεί η ίδια η δουλειά.

Το «την υγεία μας να κουμε» σαν ευχή, μετά από όλο αυτό που ζούμε θα αποκτήσει άλλη δυναμική; Πως επιστέφεις ακμαίος και τσίλικος μετά από καραντίνα; Θα ήθελα τη γνώμη σας και τη συμβουλή σας.

Βλέπεις την καραντίνα σαν ευκαιρία: να γυμναστείς περισσότερο, να επανασυγκολλήσεις το «εγώ», να διαβάσεις πιο επίμονα, να ψάξεις πιο βαθιά, να γίνεις πιο αδιάλλακτος. Να λιμάρεις τις λέξεις με σμυριδόχαρτο. Να μην πέσεις στην μεμψιμοιρία και στην τηλεόραση. Στο φαί και στη ρούχλα. Χρειάζεται κάποιος φανατισμός και καταλήστευση του Χρόνου – αντί να σε ληστέψει εκείνος. Όλα γίνονται ωραία, αν επιμένεις να βρίσκεις υπεραξία στο κάθε τι. Κι όλα αντιστρέφονται. Είπαμε: αδιαλλαξία. Λες: δεν θα γεράσω, δεν θα σταφιδιάσω, δεν θα πέσω στην κατατονία. Θα γίνω παγοθραυστικό. Μόλις φυτρώσουν τα αντισώματα απ' την δεύτερη δόση, θα 'μαι έτοιμος, τσίλικος. ☺

